

ਨਵਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੂਬੇ ਬਨਾਮ **ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ**, (3) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨਿਯਮ 244(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਮੁਅੱਤਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨਾ ਹੋਣਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ, ਪਰ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਨਾਲ ਰੱਗਿਆ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ 56(ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 56 (ਬੀ) ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਹ ਮਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।”

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-4) ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੰਡਕਾਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਬਸਿਸਟੈਂਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਪਗਿਊਡ ਆਰਡਰ (ਅਨੈਕਸਚਰ P-4) ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਣਾਮੀ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁ. 300

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਆਈਐਸ ਟਿਵਾਣਾ ਜੇ

ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਸਵਿਤਾ ਕਿਰਨ,- **ਜਵਾਬਦਾਤਾ।**

ਦਾ **FAO ਨੰਬਰ** 212-M.

ਦਸੰਬਰ 1, 1982.

1955 ਦਾ XXV)— ਸੈਕਸ਼ਨ 25— **ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ**

ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਦੀ ਹੈ— ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ— ਕੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਵੇਧ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(3) ਏਆਈਆਰ 1967 ਰਾਜਸਥਾਨ 82.

ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ **ਬਨਾਮ** ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਿਤਾ ਕਿਰਨ (ਆਈ. ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਕੇਸ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਧਾਰਾ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਉਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮੀਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਡਿਕਰੀ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤਲਾਕ. ਜੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਮੀਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝੌਤਾ ਰਾਹੀਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ-ਖਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਿਰਫ ਸਮਰੱਥ ਹਨ; ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ। (ਪਰਾ 2)।

ਰੀਯਾਬਾਈ **ਬਨਾਮ** ਪੀਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ, ਏਆਈਆਰ 1945 ਬੰਬਈ 537।

ਇਸ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ:

29 ਅਗਸਤ, 1980 ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਜੈ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁ. 150.00 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਰਕਮ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

1.5. ਸੈਣੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਰਜੀਤ ਸਿੰਘ।

ਨਿਰਣਾ

ਆਈ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ. (ਓਰਲ)

(1) 4 ਅਕਤੂਬਰ 1978 ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ■ਰੈਰਿਜ ਡਿਸਪੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ 13 ਸਤੰਬਰ, 1979 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਛੋਟਾ, ਐਕਟ) ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੂੰ ਰੁ. 150 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਾਂ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਧਿਰਾਂ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ (ਆਰ. 1) ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਧੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ) ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਤਨੀ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਧਾਰਾ 125, ਸੀ.ਆਰ. ਪੀਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25. ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ **ਹੀਰਾਬਾਈ** ਬਨਾਮ **ਪੀਰੋਜਸ਼ਾਹ (1)** ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਸੀ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਐਕਟ, 1936 ਦੀ ਧਾਰਾ 40 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਸੈਕਸ਼ਨ 40 ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਾਰਸੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹਨ। ਭਾਈਚਾਰਾ। ਵਿਆਹ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 40 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਹੱਕ ਜਨਤਕ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

(2) ਕੁਝ ਲੰਬਾਈ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਦੋ ਤੌਰ ਤੇ ਟੈਸਟ. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ **ਲੱਛੂ ਮਲ** ਬਨਾਮ **ਰਾਧੇ ਸ਼ਿਆਮ (2)** ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ :-

“ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਬੇਕਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ - ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਵਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਜਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1945 ਬੰਬਈ 537
- (2) ਏਆਈਆਰ 1971 ਐਸਸੀ 2213.

ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ **ਬਨਾਮ** ਮੈਸਰਜ਼. ਲਕਸ਼ਮੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਕੰਪਨੀ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ (ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਕੰਗ, ਜੇ.)

ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਧਾਰਾ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਉਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮੀਰ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮੈਨੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤਲਾਕ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ. ਜੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਮੀਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝੌਤਾ ਰਾਹੀਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ-ਖਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਕਿਸਮ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ, ਇੱਕ (ਆਰ. 1) ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਿਰਫ ਯੋਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ;

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।

(3) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਮੱਦਿਨਜ਼ਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਜਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਆਰ. 1 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਡਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਤਸੀ ਜੇ. ਐਂਡ ਐਸ. ਐਸ. ਕੰਗ, ਜੇ.

ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਫਿਰੋਜ਼ ਪੋਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - **ਅਪੀਲਕਰਤਾ।**

ਬਨਾਮ

M/S ਲਕਸ਼ਮੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਕੰਪਨੀ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 246 ਆਫ 1980।

6 ਦਸੰਬਰ 1982

ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1948 ਦਾ XVI)- ਸੈਕਸ਼ਨ 4, 5(2), 6 ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਬੀ' ਆਈਟਮ 34— ਆਈਟਮ 34— ਕੀ ਇੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਕਰਣ— ਅਜਿਹੇ ਪੰਪ— ਕੀ ਆਈਟਮ 34 ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਬੀ' ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ

ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਚਾਰਜਿੰਗ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਲਜ਼- **ਟੈਕਸ**